

Báloztak az egykori Hármaskerület tagjai

A XVII. Nagykunsági Hagyományörző Bált a kisújszállási Városháza Dísztermében rendezték meg.

A bálon képviseltették magukat az egykori Hármaskerülethez tartozó kiskun, nagykun és jász települések. A bál kezdetén a történelmi zászlókat a Nagykun Nádor Huszárbandérium tagjai hozták be, majd dr. Fazekas Sándor földművelésügyi miniszter köszöntőjében a kunok összetartozásáról, a hagyományok ápolásáról és a továbbadásának fontosságáról szólt. Ezután adták át a nagykunkapitányok Illéssy-díját. Horváth György emeritus nagykunkapitány ismertette a döntést, melynek értelmében Györfi Sándor szobrászművész alkotását a karcagi dr. Bartha Júlia keletkutató etnográfus és a kisújszállási Nagy István Zsolt, a Magyar Honvédségi Légierő Zenekar zenésze kapta. A '48-as Olvasókör Népdalköreinek és a Nagykun Táncegyüttes táncosainak műsora után Kecze István polgármester pohárköszöntője következett.

Pillanatképek a bálról

Kunok világtalálkozója Karcagon

A Kurul dobosok hangolták rá az érdeklődőket a karcagi Zuglógerben szeptember 22-én a XXIII. Karcagi Lovasnap és a Kun Hagymányok Napjára, amely része volt a Kunok IV. Világtalálkozója programsorozatának.

A fogatok, lovasok bevonulása után a meglepeteket Dobos László polgármester köszöntötte, majd Szepesi Tiborral, a Déryné Kulturális Központ igazgatójával emlékszalagot kötött a verseny zászlajára. Ezután a lovas- és talpas íjászok nyílzápora, majd csikós bemutató és díjugrató verseny volt.

A lovasnap keretében a Kunszövetség látta vendégül a kis- és nagykun tagjait Kaposvártól Kiskunfélegyházán át Kunszentmártonig. A találkozóra a városba érkezett egy Budapesten tanuló kazah egyetemista csoport is a nagykövetség munkatársainak a vezetésével, akiket dr. Fazekas Sándor országgyűlési képviselő, a Kunszövetség tiszteletbeli elnöke, Kovács Sándor országgyűlési képviselő, a Kunszövetség elnöke és több elnökségi tag is fogadott, majd közösen nézték meg a versenyeket, a hagyományőrző nomád lovasbemutatót, és kóstolták meg a hungarikum karcagi birkapörköltet.

A világtalálkozó képei

A Redemptio Emléknapja

A Redemptio Emléknapja alkalmából a karcagi Millenniumi Emlékmű parkjában, a Jászkun Redemptio Emlékharangjánál május 10-én a Kováts Mihály Huszárbandérium lovasainak bevonulása után dr. Nagy Molnár Miklós, a Györffy István Nagykun Múzeum igazgatója mondott ünnepi beszédet.

- A Jászkun Redemptio Emléknapja a jászok és kunok küzdelmére és kitartására emlékeztet bennünket évről évre, akik hol fegyverrel, hol anyagi

áldozatok árán, de mindig kivívták függetlenségüket. A magyar Országgyűlés 2014. február 4-én nyilvánította a Redemptio Emléknapjává május 6-át, amely annak állít emléket, hogy Mária Terézia királynő 1745. május 6-án írta alá a jászkunok 1702-ben elveszített kiváltságainak visszaadásáról szóló okmányt. A redemptio fogalma tehát a korábban meglévő szabadságjogok visszavásárlását jelentette. Ez óriási anyagi terhet rótt mind a Jászság, mind a Kiskunság, mind a Nagykunok lakosságára. A lakosok csak több évig tartó gyűjtéssel és kölcsönökkel tudták összeadni, ami kamataival együtt ekkor már 575.900 rajnai forint volt – mondta a szónok, és kiemelte, hogy a redemptio évszázadokon át segítette megőrizni és felerősíteni a kun és a jász öntudatot, azt az identitást, amely napjainkig erősen él. Az emlékezés arra is tanít, hogy munka nélkül nincs eredmény, vétség nélkül nincs aratás, áldozatok nélkül nem járhatunk sikerrel – zárta beszédét az igazgató.

Kun Örökség Nap

Hagyományos ízek, népi mesterségek, népi játékok és színpadi programok voltak május 4-én Kunhegyesen, a Kun Örökség Napokon, ahol az idén 273 éves jászkun redemptiót ünnepelték. Május 4-én pénteken, lovas felvonulással és ünnepi megemlékezéssel indult a program. Gyertyát is gyújtottak Simai János nagykunkapitány emléktáblájánál. Másnap a gasztronómia és a hagyományok kerültek előtérbe. A KESE pálya melletti szabadidőparkban Szabó András polgármester köszöntötte a kilátogatókat. Napközben népzenei és néptánc műsorok váltották egymást a színpadon. Bemutatót tartott a Pusztai Rókák Nomád Hagyományörző Egyesület, de érkeztek hagyományörzők Tiszaszőlősről is.

Húszéves a Tiszteletbeli Kazah Konzulátus

Szeptember 21-én a karcagi Tiszteletbeli Kazah Konzulátus elmúlt húsz évére a Kunok IV. Világtalálkozója keretében megrendezett ünnepségen került sor a Városháza dísztermében.

A Tiszteletbeli Kazah Konzulátus 1998-ban Karcagon nyitotta meg a kapuit. A jubileumi évforduló tiszteletére rendezett eseményen a magyar és kazah himnuszok után Dobos László, Karcag polgármestere köszöntötte a megjelenteket.

- Egy példaértékű kezdeményezés volt annak idején, és úgy gondolom, hogy talán úttörők is voltak azok, akik elindították a kelet felé nyitási folyamatokat azzal, hogy Karcagon Tiszteletbeli Kazah Konzulátus létesült – mondta a városvezető.

Horváth László tiszteletbeli kazah konzul elmondta, többedmagával személyes küldetésnek érzi a magyar-kazah kapcsolatok ápolását, a kazah-kipcsak rokonság emlékének fenntartását.

- Nagyon érdekes dolog, hogy él egy népcsoport itt, a Kunságban, akik folyamatosan, és a kezdetektől tudták azt, hogy nemcsak kunok, hanem azt is tudták, hogy a kunok honnan származtak – fogalmazott Horváth László.

Dr. Fazekas Sándor országgyűlési képviselő szerint új lendületet adott a kazah-magyar kapcsolatnak a konzulátus létrejötte. - Szeretném megköszönni a kezdeményezőnek, Varga Mihály miniszter úrnak, aki annak idején ezt a dolgot felvállalta. Szeretnék gratulálni Horváth Lászlónak, aki igazi kunos kitartással az itt élők mentalitásából merítve ennyi éven át kitartott a konzulátus, a kazah-magyar barátság és a kun emberek mellett – fogalmazott a képviselő.

Kovács Sándor országgyűlési képviselő, a Kunszövetség elnöke kiemelte, hogy a kunok sose felejtették el, hogy keleten vannak a kun-kipcsak rokonaik, a gyökereik. - A karcagi születésű Mándoky Kongur István megkereste a keleten élő kun rokonokat és elindult egy újra megtalálás, hazatalálás. Ennek a folyamatnak a része volt 20 évvel

előtt a konzulátus megnyitása, ami történelmi pillanat volt – vélte az elnök.

Varga Mihály pénzügyminiszter szolt arról, hogy Magyarország és Kazahsztán fontos stratégiai partnerei egymásnak, Karcag pedig sokat tesz azért, hogy a civil diplomácia még erősebb legyen. Kiemelte, hogy 2017 végére megduplázódott a kereskedelmi kapcsolat Magyarország és Kazahsztán között, valamint szolt a kulturális és művészeti kapcsolatokról is. - Kazahsztán egy változó, most újraéledő ország, büszke hagyományaira, büszke arra, hogy mi is a rokonai közé tartozunk. Mi is legyünk büszkék rá, hogy ilyen rokonaink vannak a közép-ázsiai sztyeppéken – fogalmazott Varga Mihály.

Az ünnepség végén a Déryné Kulturális Központban a két ország közötti kapcsolatok előmozdításáért végzett munkája elismeréseként Rusztemov Nurbah, a Kazah Köztársaság Magyarországi Nagykövetsége nagykövete Nazarbajev kazah elnök állami kitüntetését adta át Horváth László tiszteletbeli kazah konzulnak.

Tagjaink közül többen vehettek át rangos díjat

Áder János köztársasági elnöktől Kossuth-díjat vett át Györfi Sándor karcagi szobrászművész

A Magyar Érdemrend Lovagkeresztje kitüntetést vette át dr. Nagy István agrárminisztertől dr. Sántha József, a karcagi kórház ny. főorvosa

Dr. Dukai Miklós, a Belügyminisztérium önkormányzati helyettes államtitkára az „Év jegyzője” díjat adta át Rózsa Sándor Györgynek, Karcag jegyzőjének

Dr. Nagy István agrárminisztertől Miniszteri Elismerő Oklevelet vehetett át Bosnyák Imre, a DE Karcagi Kutatóintézet mezőgazdasági technikus

Kováts Mihály Emlékplakettet adott át Dobos László polgármester Bene Sándor emeritus nagykunkapitánynak a karcagi Pusztai Róka NHE vezetőjének

A nagykunkapitányok Illéssy-díját Györfi Sándor szobrászművésztől dr. Bartha Júlia karcagi keletkutató vette át

Dr. Fazekas Sándor földművelésügyi miniszter Elismerő Oklevelet adott át dr. Nagy Molnár Miklósnak, a karcagi Györffy István Nagykun Múzeum igazgatójának

Dr. Fazekas Sándor földművelésügyi miniszter Elismerő Oklevelet vette át Pandur Zoltánné, a karcagi polgármesteri hivatal polgármesteri titkára

Dr. Nagy István agrárminisztertől Miniszteri Elismerő Oklevelet vett át Kovácsné Nemes Margit, a KTKT Idősek Otthona és Háziorvosi Intézmény könyvelője

Magyar Érdemrend Tisztikereszt (polgári tagozat) kitüntetést vette át Balog Zoltán emberi erőforrások miniszterétől dr. Barna Gábor, MTA doktora, a SZTE BTK Társadalomtudományi Intézete Néprajzi és Kulturális Antropológiai Tanszékének egyetemi tanára

Tagjaink közül többen vehettek át rangos díjat

Szepesi Tibor, a karcagi Déryné Kulturális Központ igazgatója az emberi erőforrások miniszter-re Miniszteri Elismerő Oklevelét kapta

A Kunszövetség Sudár István Emlék-díját dr. Pintér Zoltán Árpád, a Karcagi Nagykun Református Gimnázium tanára kapta

A Kunszövetség díját, egy ezüst nyilvesszőt Kovács Sándor elnök Csízi Sándornak, a Kötöny Népe Karcagi Íjászkör vezetőjének adta át

Dr. Bartha Júlia karcagi turkológus megkapta az „Özkan Mert Nemzetközi Díjat”, a „török Nobel Béke-díjat”

Beiktatták az új kunkapitányt

Évről évre Kunhegyes egyik legnagyobb rendezvénye a Mihály napi Sokadalom. A komoly hagyományokkal rendelkező programra 2018. szeptember 29-én került sor. Bár a szervezők és résztvevők biztos jobb időre számítottak, szóra érdemes befolyása nem volt az eseményre. Hol szemerkélt az eső, hol a szél fújt, a kunhegyesiek azonban jól érezték magukat. A város főterén található parkban hagyományos nagykunsági ételek készültek. A környező településekről is több főzőcsapat érkezett. Egész nap színpadi programok szórakoztatták az ősziösen öltözött közönséget. Helyi és környékbeli művészeti csoportok váltogatták egymást. Nem maradhatott el a kézművesek kiállítása, valamint a hagyományörző huszárok és nomádok felvonulása. A nap folyamán háziasszonyok is összemérették tudásukat, emellett kerékpárverseny és gyermekprogramok közül lehetett választani. Az idei rendezvény volt a IV. Kunok Világtalálkozásának záróakkordja. Sőt, keretet adott a kunkapitány választásnak is.

Kun emléknapi Kunmadarason

Az önkormányzat és a Honismereti Egyesület szervezésében Kun emléknapi volt október 26-án Kunmadarason. Ennek keretében a település határában, a Tizzaszentimre és Kunhegyes felé vezető útnál felavatták fel Györfi Sándor Kossuth-díjas karcagi szobrászművész alkotását a Kunszobrot, mely jelzi, hogy itt kunok laktak. A művészt dr. Bartha Júlia keletkutató méltatta. A kunokról Kovács Sándor országgyűlési képviselő, a Kunszövetség elnöke szövegelt. Guba László polgármester mérföldkőnek nevezte ezt a napot, mert mostantól az erre utazóknak szobor is jelzi, hogy mennyire fontos a településen a kun ősök tisztelete. A területen a későbbiekben kun emlékparkot is kialakítanak majd - erről Laczkó-Tóth Bertalanné egyesületi elnök szövegelt. A szoboravató után a községházán levetítették a Karácsony Sándor rendezte "Kunok hazája" című filmet, ahol az alkotót dr. habil Örsi Julianna néprajzkutató mutatta be.

Dr. Bartha Júlia

Györfi Sándor szobrásznak Kovács Sándor elnök is gratulált a Kunszoborhoz

III. redemptus nap Kunszentmiklóson

Május 4-én nyilvános lovas edzést nézhetek meg az érdeklődők a III. redemptus napon Kunszentmiklóson. Másnap reggel a II. Pásztortarhonya Főzőverseny meghirdetésével kezdődött a program, majd látványos felvonulás indult a Vásártérről, majd koszorúzás volt a Szoborparkban a Kunbálynánál. Beszédet Bálint György kunkapitány mondott.

A díszlövés és köszöntők után népi kismesterség bemutatók: kovács, fegyverkovács, fafaragó, nemezes, ötvös, bőrműves, bronzöntő, ötvös - kezdődtek, a gyerekeket pedig kézműves foglalkozás várta. A főzőverseny eredményhirdetése után 1848-as Honvéd bemutató kezdődött, majd a Kecskeméti Huszárok, a Csákberényi Csikósok látványos bemutatója várta a közönséget. A látványos lovasharc bemutatóban közreműködött az Anda Lovascapat, az Onogur Lovasság és az Iloncsuk Szabadcsapat, de volt gyalogos csatajelenet, köböre játék és lovas birkózás is.

Bemutatták a kunok történetéről szóló filmet

A **Kunok hazája** című ismeretterjesztő filmet 2015-2018 között készítette Karácsony Sándor rendező. A film a kunok mai napig íródó történetét mutatja be.

A film premier bemutatója október 19-én volt a karcagi Déryné Kulturális Központban, melyen díszvendég dr. Kásler Miklós emberi erőforrások minisztere volt.

A premier a Fölszállott a páva győztes Zsíkó Zoltán és zenekarának műsorával indult, majd dr. Fazekas Sándor országgyűlési képviselő, a Kunszövetség tiszteletbeli elnöke - akinek felkérésére és támogatásával készült a film-, köszöntötte a díszvendéget, dr. Kásler Miklóst, a kazak vendégeket, a kis- és nagykunkapitányokat és a film rendezőjét, Karácsony Sándort. A filmben kis és

nagykun hagyományörzők, népi iparművészek, néptáncosok és pásztorok is közreműködtek, akik közül többen eljöttek a bemutatóra is.

Dr. Fazekas Sándor és Karácsony Sándor

A fotók a bemutatón készültek

Tanácskoztak a kis- és a nagykunok

Május 13-án tartotta éves közgyűlését a karcagi Lovagi udvarban a Kunszövetség.

A napirendi pontok között a kiskun és nagykun hagyományörző tagok elfogadták a 2017. évi működésről és a gazdálkodásról szóló beszámolót.

Kovács Sándor, a Kunszövetség elnöke, országgyűlési képviselő beszámolójában elhangzott, az egyesület hagyományörző és értékteremtő munkája évről évre egyre határozottabb szerepet tölt be hazánk kulturális életében amellet, hogy biztosítja a kunok megmaradását a Kárpát-medencében. Ezt erősíti a szeptemberi IV. Kunok Világtalálkozója, melynek megnyitója a Kiskunságban lesz, zárása pedig Kunhegyesen, ahol ünnepélyesen beiktatják az új nagykun kapitányt. Az év során redemptiós ünnepségeken, kis- és nagykunsági birkafőző versenyeken, fesztiválokon, tudományos üléseken is képviselteti magát tagjai által a Kunszövetség.

A napirendek után dr. Fazekas Sándor földművelésügyi miniszter, országgyűlési képviselő, a Kunszövetség tiszteletbeli elnöke és Kovács Sándor elnök ajándékkal köszöntötte azokat a tagokat, akik a közelmúltban miniszteri elismerésben részesültek. Azok a vállalkozók is ajándékot kaptak, akik a tavalyi évben a Kunszövetségnek nyújtottak anyagi támogatást.

Az elnökség dr. Pintér Zoltán Árpád történésznek, a Karcagi Nagykun Református Gimnázium, Egészségügyi Szakgimnázium tanárának ítélte a Kunszövetség egyik fiatalon elhunyt alapítója emlékére létrehozott Sudár István-emlékdíjat. Györfi Sándor Kossuth- és Munkácsy-díjas szobrász által készített plakettet Kovács Sándor és dr. Fazekas Sándor adta át a kitüntetettnek. A közgyűlés végén dr. Bartha Júlia néprajzkutató mondta el a Kun Miatyánkot.

A jelenlévők tájékoztatták az elnökséget az általuk tervezett 2018. évi hagyományörző rendezvényeiről

Könyvajánló

Bartha Júlia: Keleti örökség a Nagykunság népi kultúrájában

Nagykun Hagyományőrző Társulás által kiadott könyv a keleti örökséget képező, részint a kun műveltség emlékeit, részint a török hódoltság hatását magába foglaló kulturális elemeket foglalja össze. A történelmi Hármaskerület, a Jászság és a Kis- és Nagykunságon folyó társadalom-néprajzi kutatások, a történettudomány, régészet, nyelvészet eredményei alapján rajzolható meg az a kép, amely a régió sajátos népi kultúráját jellemzi. A kötet azt elemzi, miként jelentkezik az etnicitás kulturális jellemzőkön alapuló tétele a kunsági népi kultúra esetében, illetőleg, melyek azok az etnikus gyökerű kulturális elemek, amelyek a térség sajátos történelmi tudatát táplálják, népi kultúráját színezik. Az utolsóként érkező keleti népcsoport miként integrálódott a magyar kultúrába úgy, hogy származástudatát máig megőrizte. A tizenegy fejezetből álló monográfia a kunok történetéről vázlatosan szól, majd az egykori

Jászkunság területén máig élő jász és a kun történelmi tudat történelmi okait, megnyilvánulási formáit mutatja be. Nyelvemlékeinkről szólva kitér a földrajzi nevekre és a hozzájuk fűződő történelmi mondákra, család- és ragadványnevekre, a keresztyén imádság, a Kun Miatyánk keletkezésének körülményeire. A néphit a sámánhit emlékeit őrizte meg a pásztorkultúrához kötődően napjainkig. Külön fejezetben a népszokások törökségi megfelelőivel foglalkozik a szerző. Érdekes párhuzamokat mutat be a nagykunsági népi kultúra és a törökségi (kazak és anatóliai török) kultúra között, főleg a lakodalmas és a temetkezési szokásrendet elemzi. A folklórhoz hasonlóan a tárgyi kultúránk is megőrzött számos keleti örökséget, így a keleti típusú nyerges, amely a 20. századi tiszafüredi nyerges mesterek jóvoltából máig megmaradtak. A táplálkozási kultúrát is elemzi a szerző, e szerint a török hódoltsághoz kötődően őrzik a töltött rizses ételek, a fűszerek egy része, a juhhúsból készült ételek egy része. A népviseletünk történelmi rétegeiben is számos törökségi elem megtalálható, ezeket is elemzi a szerző, de sorra veszi a népi díszítőművészet keleti örökségét is. E szerint a hímző kultúránkra hatott a hódoltság korában átvett stílus. Protestáns templomainkban ránk maradt úrihímzéssel díszített úrasztali terítők őrizték meg ezt az örökséget, de a magyar paraszti fazekasságra is hatott a török kultúra. A kötet fotókkal bőven illusztrált, az irodalmi tájékozódást segítő bibliográfiával, a végén török és angol nyelvű összefoglalóval rendelkezik.

Felhívás

Kérjük, hogy 2019-ben is a Kunszövetséget szíveskedjen támogatni személyi jövedelemadója 1%-ának felajánlásával.

Adószámunk: 18237106-1-16

Köszönettel: a Kunszövetség elnöksége

Kun Hírmondó * a Kunszövetség hírlevele * Kiadja a Kunszövetség * Felelős szerkesztő: Daróczi Erzsébet
Szerkesztőbizottság: dr. Fazekas Sándor, dr. Magyar Gábor, Kovács Sándor, Fejes György, Horváth György, Kun Péter,
Kun Csaba, dr. Mándoki István, Lesi Árpád, Szépe Ferenc, Bene Sándor, †Sudár István
Szerkesztőség címe: 5300 Karcag, Városháza, Kossuth tér 1., tel.: (59) 500-611
web: www.kunszovetség.hu, e-mail: kunszovetség@t-online.hu